

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de doi ori adevă: Miercuri și Sâmbătă. Fiecare odată pe săptămână, adevă: Sâmbătă. Prețul lor este pe unu anu 10 f. m. c., pe douăzeci anu 5 f.; dar pentru țeri străine 7 f. pe unu anu, și pe annul întregu 14 f. m. c. Se pronunța la toate postele imperatale, cum și la toți școlarii nostri DD. corespondenți. Pentru aerio „postu“ se ceru 4 ar. m. c.

Monarchia austriacă.

Officiale.

Intre multii acei bărbați sdraveni, cari dintre trupele austriace și russe cădiură în luptă pentru drept și ordine, și au câștigat admiratiunea și reverența soților și de bătaia peste toți colonellul Losena și generalul Scariatine. Losena și cadu la Piski, ear Scariatine la Sigisióra.

Corpul al 12 de armată hotărî a ridica ambiloră monuminte. Maiestatea Sa imperatul aprobă aceasta pregratiouă și Se va îndura cu propria Sa mână a pune pétra fundamentale pentru monumentul lui Losena în 23. ale lunei curg. în Alba-Julia, ear pentru alui Scariatine în 29. ale l. a. în Sigisióra.

Sibiú, în 7. Juliu 1852.

C. r. gubernator civile și militare în Transsilvania, locotenente mareșallu cămpestru și commandante al corpului 12 de armată

CAROLŪ PRINCIPE de SCHVARZENBERG.

Nr. 3214.

Publicare.

După cum arată protocoalele de conto și cosemnătiunile comunităților, cu finitulă lui Juniu se licuidară, și pe calea c. r. dreptiunî fin. provinciiale se și asemnă pe la respectivele deregătorie c. r. de contributiune din anticipatiunile pentru desdămnările urbariale pre-naltă aprobate în rata primă pentru 11,857 îndreptătiți, în 1943 comunității suma de 877,368 fl. 48¹⁵/₃₀ cr.

și în rata a doua, pentru 10,607 părți, în 1866 comunității 798,074 fl. 16¹²/₃₀ cr.

în sumă . 1,675,443 fl. 4²⁷/₃₀ cr.

Adevă: unu milionu, șesese șeptedeci și cinci mii, patrușute patrudeci și trei florini 4²⁷/₃₀ cruceri în moneta conventiunale.

Dela c. r. commissiune urb. provinc. din Transsilvania. Sibiu, 30. Juniu 1852.

Pentru Înălția Sa Domnul gubernator civile și militare BORDOLO L. M. C.

Nr. 113/CH.

Publică multiâmire.

În 9. Juliu a. c. primi Reuniunea Fem. R. din Cernaú dela unu membru al strălucitei și multu zelosei noastre familii de Hurmuzachi, Domnul A. Constantin Hurmuzachi, pentru ajutorirea creșterii fetitiloră române și mai înainte pentru a orfeliniloră celoră cădiuti în resbellul din urmă, o summă insemnată de 183 galbini m. sun. și una sută f. m. c. bancnote, parte din propria Sa jertfire, parte din generose colecte, incurse prin stăruința Domniei Sale.

Afară de respectuosa recunoștință și stimă, care cu deosebire trebuie să se păstrează în pepturile tuturoră binesimțitoriloră cătră bărbații cei rari și neobosiți intru faptuală înaintare a binelui com-

munu, și sprijinirea părăsitei noastre creșteri, se simțiesce comitetul R. F. R. pré îndatoratú a adduce în cunoscintiă publicului nostru și călduroșă multiâmire, în numele fetitiloră serace române, acestui Mare bărbatú al natiunei noastre, care de sine, condusú de singurul seú zelú și delicatul simțiu filantropicú natiunale, dede și astă dată celle mai vederate dovedí, cumcă nemicú e în lume celú însufletiesce în acea mesura, în care, abnegându se sene, se jertfesc spre binele comunú al bune creșteri — și al creștinescei îndurări pentru ajutorirea orfeliniloră mártiriloră nostrii.

Fia ca splendidul essemplu alú Dluú A. Constantinú Hurmuzachi se însufletiescă pe mai multú bărbați ai natiunei a procede din aceleasí nobili motive spre înaintarea, ajutorirea bune creșteri și sprijinirea acestui institutú, ridicatú pre stima, recunoștința și prelinirea mártiriloră tronului strălucitei noastre Dinastii, ca cartea viatii a nostra și a filorú nostrii se nu remanú seracá de essemple, neavendú posteritatea a se poté oglinda în imaginele virtuti, în care și după care s'ási edifice și ea faptele sale!

Reuniunea va sci păstra în analile Sale strălucita această faptă, pentru care Se adduce pre Demnelui barbatu în numele orfeliniloră respectuosa multiâmire.

Brasiovu, 12. Juliu 1852.

Dela Comitetul Reun. Fem. Rom.

Responsú lui P. din Beiusi la art. din Nr. Gazetei 38.

În Nr. 15-lea al Gazetei de estú timpú imi versaiú dorerile, pentru că vedui din toate partile sperantele noastre fundate pe sangerosele arderi prin bravii nostrii frati transsilvani ca Romani în interesul tronului adusse și după călcarea revolutiunei, prin unii bărbați de dirigătorii înalte, atitate, toate în aer a evapora. Dorerile me rapiră a atinge și pre „straluciti DD. inspectori ai școlilor“ înse menținând fapte, eră nu vorbe seci. DDnii inspectori recunoscură, că ca dirigătorii publici, — încă într'o carieră, pre care cei ce pene acum au amblatú, numai pre sine s'au ingrasiatú — totú d'a una potú fi obiectul publice atentiunii; — usi tenură nice o vetemare pentru că prin unu individú al natiunei sunt în publicu atinsi — ca ómeni întiepti pricepură că asia eschiamatiunii de dorere, nu potú proveni din ceva patimă culpabilă, — după ce seii ambi, că eu sum d'entre cei mai sinceri stimatori a pré onoratelorú lorú persóne, — ci sunt nascute din celú mai inflăcaratú zelú natiunale, — le trecură în tăcere, și si căutară de lucru.

Apoi écă în Nr. 38 al Gazetei se rádică unu nelacramatú Goliat sub P., carele după ce în 3 luni totú rósá bietul articol atinsú, ce numai au potutú suscipa într'ansul, toate le scărmană, și, forá se póta ceva refuta, me inférá cu nome de „difaimatoriu“, și dice că am scrisú cu „furiá“ și „desperantiá“ „vetemari nedrepte“ „impunsaturí“ și „bárséle.“ — Adevă începui procesul dela esecutiune, disesai sentintia în ante de a fi demustratú cauza; prein care P. se arată a fi de sectá absolutistica-despotica. — La articolul meu carele sprimá dorere pentru nefericirea natiunei, bietul P. rápitú de spiritul contradictiunei și al lingusirei se rescólá, și unde nu este altá de câtú plângere, elú rápitú de patima sua véde numai „furiá și desperatiá.“

ФОИЛЕТОНЫ.

CENTINDE DE ЖДИКАТЬ БЕЛИКЪ.

II.

1. Карол Доваи де Добо, дин Алтин дн Ардеал, дн върстѣ де 58 anni, де релече евангелик-автеранъ, ч. р. колонел ии команданте ал рѣдIMENTЪЛЪИ П. инвангерист севксек де гранидѣ, дин anna 1850 дикочи ин пенсияне.

2. Алесандрус де Комвори, де наитере дин Штѣалъ дн Ардеал, де релече евангелик-реформатъ, пенсват, колонел ии команданте ал рѣдIMENTЪЛЪИ Ч. Р. де хсаригривидиари севксенті, ч. р. кѣтърарі ии дела anna 1850 ин пенсияне.

3. Емерик Сачвай, пѣскят дин Чиселник дн Ардеал, дн върстѣ де 66 anni, католик, кѣнган ч. р. пенсиянт; аченті, дн зѣта сентинде тривнальнѣ марциале, дн зѣта сентинде сѣрета кѣрѣ а ждикѣи милітаре ч. р. ад. Доваи иельнѣ че с'а денс дин маржа де офидирѣ, портат ин ч. р. арматѣ,

къ денепереа пенсияне ии а крѣчи де арматѣ, се кондемнѣ ла принсѣре де фортѣреадѣ пе 2 anni; Комвори пе льнѣ пердереа маржеі де офидирѣ автѣ дн ч. р. арматѣ, а пенсияне, а крѣчи де арматѣ ии а демитѣи де камерарі ч. р. ла принсѣре де фортѣреадѣ пе 3 anni; дин контрѣ дѣсѣ лѣ Сачвай недеанса, адждикатѣ prin ждиката великѣ, пе льнѣ пердереа маржеі де офидирѣ ии а пенсияне ла арест де фортѣреадѣ пе 2 anni. і се ертѣ prin Сепенгатеа Са Д. А. М. К., гвернаторѣ мил. ии цивиле Карол де Шарценберг пе калеа градиѣ.

III.

1. Франциск Кендерени, пѣскят дн Клѣжѣ, де 54 anni, реформат, татѣ де 2 коні, калѣлатор ла комиссариатѣ сирѣм ал церре Ардеалѣ ии комиссариѣ провинциале опораріѣ, ин а. 1849 ассигнѣ ла зѣт тривналь марциале, анезат де кѣтрѣ ревелл дн Сізіи, маі диколо.

2. Лздовик Чзрак дин Касон-Іаков-Фѣль, ассесор сканѣлѣ де Чик,

3. Емерик Гаа дин Касон Алтиѣ, пост велклиер (сегаріѣ),

4. Иоанне Глорѣи, преот католик дин Гіо-Ремере,

5. Франциск Комароми, пѣскят дн Ошорхелс де Мърѣи дн Ардеал, де 29 anni, реформат, жѣне, пост ассесор скѣнѣале, ин 1849 ассигнѣ ла зѣт жѣд-д статаріале, ии автѣре ал вронѣреі револѣционаріѣ сѣт тілѣл: „Vésznapok a székelyföldön“ (зізеле перііі дн пѣтѣнѣл сѣксек) оінд кѣкат дн Іан. 1850 с'азѣ алат а динѣ аскѣнѣ о савіѣ,

6. Дионисіи Погони, пропріетаріѣ, 7. Андреі Сімон, парох католик ии капелан де карантинѣ ла Тѣлденѣ,

8. Карол Веселі, пѣскят дн Алѣа-Жѣліа дн Ардеал де 31 anni, католик, пост професор ии капелан дн Брашов, сѣв рѣдIMENTЪЛЪИ РЕВЕЛЛОР дн anna 1849 редактор ал оіѣі періодіче маріаре „Brassai Lapp“,

9. Стефан Данѣ дн Барѣ, преот реформат ин комиссариате Ілѣсѣалѣ.

10. Иоанне Фогорамі дин Мѣха дн Ардеал, де 44 anni, реформат, дѣсват, пост жѣде рѣдIMENTЪЛЪИ Окаѣ, дн Іаніѣ 1849 редактор оіѣі револѣционарѣ „Szekely Hírmondó“,

11. Алесандрус Дааі дин Ізіан, преот реформат дн Фелѣдрѣ.

Ера во тѣмъ вѣтрѣтъ вѣдъ тирапіі не 'нтрѣкѣ се лѣтѣ. даѣ де кѣтръ сателитѣ сѣ, ші тирѣпіа лор дѣ фаца поабрелор ера зѣгрѣвѣтѣ ка о максімъ феричіторѣ де солетѣ. — Дѣсѣ акѣтѣ оменіі чеі кѣ іоіта ла лѣтѣ сѣтѣ, кѣ карактерѣ де вѣрваді змапѣ ші націоналісті адеврѣаці се дѣторѣ кѣ десепт дѣла ачеастѣ вѣлѣгѣмѣтѣ маніерѣ. — Еѣ штіѣ кѣ D. Іоанескѣ, ка вѣрват де стат ші дѣлѣ дѣалта са міссіоне пѣ аѣ інсетат де ванеле лѣзде ентерате пріп D. П., ка злѣі вѣрват солід піміка пѣсѣадѣі дакѣ пресіп-теле ші кѣ лѣт лар аррѣока, штіпнд кѣ не фѣ чіне 'а лѣздѣ фаптеле, еар пѣ ворвеле сѣчї ші кѣ пѣотрѣ лѣзѣабіеле ефѣптіріі дѣ сѣера кѣлтрѣі пѣціонале постерітатеа 'а ва шті преуѣі. Акѣтѣ се дѣченет а дѣтѣіа еклѣаптігал артікѣла ва Дѣлі П.

Віена, 5. Ізліѣ. Маі. Са Рѣдіна Саксоніеі (сѣра архідзчесѣі Софіеі) сосі асѣзізі вічі венінд дін кѣпітала са Дресда пѣ ла Прага дѣкѣче. Рѣцѣле Саксоніеі дѣкѣ ва сосі ла Віена прѣсте пѣціпѣ. —

Есте штіѣтѣ, кѣ де вре зп ан дѣкѣче се лѣкѣрѣ маі кѣ дѣадіпсѣла дѣкѣт орї кѣнд пѣотрѣ дѣпѣндіареа зпѣі лѣці де прѣсѣ, карѣа сѣ аіѣтѣ тѣрїѣ ші валѣре пѣотрѣ тѣгѣ Цѣрманіа ші Австріа. Кѣтѣ сѣ се кѣтѣпѣлѣ ачеле лѣці, пѣотрѣ ка гѣверніале сѣ фіѣ сіѣрѣ не дѣалінѣ, кѣ фѣрѣ а маі дѣтрѣвїнда чѣпсѣра прѣвеніторѣ, вор пѣтѣа тѣіа дрѣтѣла ла орї че ідеі, тендіпде ші пѣланѣрі револуціонаріе, не карѣ пѣте кѣ ле ар маі гѣні о партѣ а тіпарїлѣі Цѣрманіеі?

Кредіпдаріі вѣрваді Цѣрманіі каріі сѣпт алені ші дѣ сѣрчїпаді кѣ компѣнѣреа ачелор лѣці де прѣсѣ дін партѣа маі тѣлѣтор гѣверніі, аѣларѣ дѣпѣ а лор пѣрѣре, кѣ орї че лѣці пѣдѣсїторѣ с'ар пѣне асѣвѣра тіпарїлѣі, ачелеаш пічі одатѣ пѣ пѣтѣа асѣігѣра не дѣалін дѣ контра пѣрїкѣлѣлѣі, че ар провѣні дѣла чѣа че пѣмїтѣ тендіпда, адїкѣ аддіпгѣтѣрѣ, адїкѣ кѣнд чїнеѣа се пѣре кѣ ел скрїѣѣпа, чї кѣцѣтѣ кѣ тогѣла алт чѣѣа; пѣотрѣкѣ тендіпде ле дѣ ар фї еле дѣлѣ не атѣт де пѣрїкѣлѣсе, пѣ се пѣтѣ траѣе ла жѣдѣкатѣ, чї еле сѣпѣ дѣпѣрѣасѣкѣс. Маі вѣртѣс тендіпде ле прїпціпалі, анде адїкѣ гѣверніѣа гѣпѣште зп прїпціпѣ, еар тіпарїлѣа дѣлѣ алтѣла, се сокѣтѣск а фї фѣрте пѣрїкѣлѣсе, карѣ пѣ се пѣтѣ компѣте алтїпѣтѣреа дѣкѣт пѣмаі прїп тѣсѣре адмїпстратїѣе, адїкѣ кѣтѣ ам зїче, орї кѣнд пѣ еар вені ла сокѣтѣалѣ кѣтѣре карѣе орї кѣтѣре жѣрпѣал, сѣ 'а опрїасѣкѣ ші сѣл сѣгрѣте кѣ тогѣла. — Дѣѣ штіѣе ка че лѣѣе де прѣсѣ ва ешї пѣотрѣ Цѣрманіа; атѣта тогѣш е штіѣт, кѣ лѣтѣа ажїпсе атѣт де партѣ дѣ десѣолтарѣа ідеілор ші а прїпціплор, дѣкѣт еле тогѣма ші де ар ліпсі прѣса дін лѣтѣе, дѣ вѣѣкѣлѣ вѣѣѣлѣлѣі пѣ маі пѣтѣ рѣкѣдѣа аѣоло анде аѣ фѣсг одїоіѣртѣ; атѣта еарѣш рѣтѣлѣе адеврѣ пѣкѣлѣтїг, кѣ тогѣма кѣнд гѣверніале пѣ ш'ар дінеа де а лор дѣторїпдѣ а тѣрчїні десѣрѣлѣ прѣсѣі, ар трѣвї сѣ о фѣкѣ ачѣастѣ дѣселе пѣпѣрѣлѣе, карѣ аѣ сѣ кѣпѣскѣ, кѣтѣкѣ пѣ лѣогѣ че вѣрвадіі скрїіторіі кѣ мїптеа дѣ тот модѣл лѣтїпѣатѣ фѣлѣсѣскѣ оменїеі ка ші піпште ценїі трїмїшї дін черїѣ, се маі вѣрѣ ші алдіі кѣ тогѣла пѣкїѣтаці, каріі кредѣ кѣ тот че вісѣзѣ еі дѣ фѣнтѣсіѣа лор чѣа дѣпѣрѣлѣпѣтѣтѣ, трѣѣе сѣ фїѣ адеврѣ ші сѣ фѣрїчѣнскѣ не о лѣтѣе. —

— Фїпндкѣ дѣла енїреа тарїфѣі чѣлѣіѣѣѣ се дѣпѣрѣ-дѣкѣ дѣ Мѣнархїа Австріѣкѣ вѣрїріі ші арчїпгѣрїі стрѣпѣ дѣ сѣтѣ фѣрте марі ші фїпндкѣ ачелеа сѣпт маі де тѣлѣ-теорїі лѣкратѣ фѣрте фїпѣ, дѣсѣ дін аврѣ орї арчїпт де о проѣѣ фѣрте скрїігѣтѣ; маі ші фѣлсіфікатѣ, ашеа се аѣла кѣ кѣлѣе, ка ші пѣлѣ ла дѣпѣндіареа лѣѣѣі де дѣтѣ пѣсѣ-тѣрѣ (Punzigungsgesetz) дѣлѣ карѣ vom авѣ а пѣлѣтї зп фѣлїѣ де такѣс пѣпѣтрѣ аддіпгѣрїі, одатѣ пѣотрѣ тотѣѣѣѣа, сѣ се еа ші алтѣ тѣсѣре провїсѣрїі дѣ прївїпда ачѣастѣ сѣпѣ а рѣгѣла провеле тѣталѣлор пѣвіеле.

Таѣѣѣлѣ есте пѣотрѣ оменїі ачел артікѣла де лѣкѣсѣ, фѣрѣ карѣ оменїтѣеа тѣрїѣсѣ прѣвіѣе кѣтѣѣа мїі де апї, карѣ дѣсѣ асѣзізі дѣвені пѣотрѣ маі тѣлді вѣрваді о трѣвїпдѣ атѣт де кѣлѣтѣтѣ ка ші корсѣтѣла ші сѣлїмаѣѣлѣ пѣотрѣ фѣмѣі; кѣчї пѣлѣ кѣнд фѣмѣіле дѣшї стрїкѣ пѣлѣ-тїпїлѣ ші кѣпѣтѣ дѣпѣрїітѣрѣ де фїкатѣ прїп пѣѣлѣтѣ фѣ-рѣкѣлѣтѣрѣ де корсѣтѣ ші дѣшї сѣпѣ ші трѣпдѣіскѣ пѣлїѣѣа чѣа дѣлїкатѣ а фѣѣѣі кѣ сѣрїчїка дін тогѣелїлѣ де сѣлїмапѣі, пѣлѣ атѣпчї вѣрвадіі дѣшї фрїгѣ ші дѣпѣгрѣскѣ діодїі, дѣшї дѣпѣлѣтѣ гѣра ші тот трѣѣл, дѣшї сѣлѣѣскѣ пѣпѣлѣ, дѣшї дѣлѣѣѣтѣ кѣпѣлѣ кѣ пѣрѣкїлѣлѣ дін тѣѣѣлѣ. Чѣ сѣ ле фѣчі, зпа ка ші алтѣ есте о вѣдїѣ ка ші чѣа де вїпѣрѣсѣ орї дѣ-ѣере, апѣі дѣдѣлендіі пѣшѣпѣлѣлѣлѣі еар о маі дѣторѣкѣ шї зїкѣ, кѣтѣкѣ оменїтѣеа дѣчѣпѣнд дѣла тѣта Ноѣ пѣлѣ ла Ноі тот дѣѣѣѣлѣ дѣшї кѣлѣтѣсѣ кѣтѣ зп тѣжлѣкѣ де вѣдїѣ ші кѣтѣ зпѣла де скѣртѣре маі рѣпѣде а вїѣдѣі, пѣотрѣ кѣ вѣ-дѣѣі Дѣ. оменїлор кѣрѣнд лї сѣѣ ші зрѣтѣ а трї кѣтѣ 5—6 сѣтѣ пѣлѣ дѣ 9 сѣтѣ де апї, прѣкѣпѣ не сїѣпѣе мо-шѣла пѣотрѣ Моїсе дѣ карѣѣа фѣчѣрѣі. Апѣі оре чїне траѣе ші се кѣвіѣе сѣ трагѣ фѣлѣсѣ дін ачѣсг кѣпрїдѣ ал оменї-тѣі? Рѣсѣпѣсѣ: Дѣдѣлендіі статѣлѣі. Сѣ не фїѣ де екѣмп-лѣлѣ тот тѣѣѣѣлѣ. Кѣ ачѣастѣ еарѣлѣ дѣлѣѣтѣтѣорѣе не дѣлѣѣдѣрѣ ші пѣпѣпѣі тѣрчїі, кѣтѣ пѣѣлѣ дѣлѣѣдѣтѣ не вѣтрѣ-ѣеле пѣотрѣ жѣлѣпѣсе ші кѣ кѣфѣоа. Статѣрїлѣ маі дѣ-тѣіѣ' дѣ опрїрѣ, дѣ зпѣле дѣрї сѣпт пѣдѣѣпсѣа спѣлѣзѣрѣтѣ-рѣі; маі тѣрчїѣ дѣсѣ еле се аѣлѣтѣрѣ дѣла рѣтѣѣрѣеа лор ші зїсѣрѣ: Сѣ пѣ опрїтѣ, чї пѣмаі сѣ такѣтѣлѣ пѣѣѣпѣа оменїлор. Апѣі еатѣ рѣсѣлѣтѣлѣ ачѣсгѣі кѣлѣлѣ дѣ кѣтѣѣѣа есѣмплѣ:

Монопѣлѣ де тѣѣѣлѣ адѣѣе кѣштігѣ анѣѣе кѣратѣ (ла 1849.)

Дѣ Франца апрѣпѣ ла	90	міліѣне фѣрѣнчї.
Дѣ Австріа прѣсте	24	" "
Дѣ Спѣанїа	24	" "
Дѣ Сѣрдініа	7	" "
Дѣ Стѣлѣ Рѣмѣі прѣсте	8	" "
Дѣ Брїтанїа ла	90	" "
Дѣ Рѣсіа ла	7 ³ / ₄	" "

Прѣсте тот дѣ Европа се продѣѣе прѣсте апѣ тѣѣѣлѣ ла 115 міліѣне кілограмѣ*), дін карѣ не Рѣсіа (нде тѣѣѣ-кѣлѣ пѣ е монопѣлѣ) се вїпѣ 52¹/₂ міл. кілограмѣ ші 34 міл. не Цѣрманїа, еар рѣстѣлѣ не чѣлѣлѣлѣтѣ дѣрї; дѣсѣ ачі сѣ се дѣдѣлѣгѣтѣ, кѣ дѣ маі тѣлѣтѣ дѣрї пічі дѣкѣтѣ пѣ се кѣлѣтїѣѣ тѣѣѣлѣ. — Хеі, дѣр Амерїка не дѣпѣрѣче ші кѣ ачѣсгѣ рѣпѣ де кѣмерчїѣ ал лѣкѣѣлѣі. Нѣмаі Рѣѣѣлїка Стѣ-

*) О тѣсѣрѣ пѣндѣрїкѣ дѣ Франца карѣ фѣѣе кѣтѣ ла 2 пѣпчїі ші 6 кѣпѣтѣне.

12. Вілѣѣлѣм Тїрї дін Маїпѣпѣлѣлѣ, пѣ-скѣт дѣ Сїѣлїѣ, еѣапѣлїк, азїітор де фїлѣ-софїѣ авѣсолѣт, ачѣшті шї ад. Чѣѣлѣ, Гѣл, Пѣрѣфї, Пѣгѣні, Сїмон Вѣселї, Данѣ пі Фѣ-гарѣанї пѣпѣтрѣ партѣе че лѣѣѣр ла крїма де Маїѣстѣте не лѣлѣгѣ кѣпѣіѣѣлїѣнеа авѣрѣі фѣрѣ пѣрдіпалїпгѣе кѣндѣпѣпѣдіі ла мѣрѣтѣ прїп фѣпѣ, Кѣпѣарѣмї пѣпѣтрѣ дѣшїѣртѣшїрѣеа ла крїма де Маїѣстѣте, не лѣлѣгѣ кѣпѣіскѣреа авѣ-рѣѣі, ла арѣст де фѣртѣрѣѣдѣ не 8 апнї, Дѣлї пѣпѣтрѣ лѣса Маїѣстѣте дѣ градѣлѣ сѣкѣндѣрїѣс не 4 апнї ші Тїрї пѣпѣтрѣ сїпїларїа дѣ дѣ-тѣрѣссѣлѣ реѣлѣлор не 8 апнї ла тѣѣлѣкѣ де шѣпд дѣ фѣрѣе, карѣ осѣндѣ Маїѣстѣтеа Са ч. р. апѣстѣлїѣкѣ, кѣ прѣпѣлѣтѣа рѣсѣлѣзїѣне дін 12. Апрїлѣ, ла Кѣндѣрѣшї с'аѣ іпдѣрѣт а о тѣіа дѣ арѣст де фѣртѣрѣѣдѣ не доі апнї, еар кѣпѣіскѣреа авѣрїлор рѣтѣлѣ дѣ пѣтѣрѣеа са; ла тогї чѣлѣлѣлѣ сѣ іпдѣрѣтѣ прѣѣрѣпѣціѣс а ерѣга осѣнда мѣрдіі ші пѣдѣѣпсѣа прїпсѣрѣі асѣѣелїѣс, ка тіпѣлѣа сѣѣрїгѣлѣлѣі арѣст де іп-кѣісісісіѣне се лї се кѣмїѣтѣе ка пѣдѣѣпсѣтѣ, ші кѣпѣіскѣлїѣнеа авѣрѣіі пѣрпѣчїгѣтѣ тот кѣ асѣтѣ дѣгѣтѣ сѣ се сѣдѣрїѣѣлїѣлїе. Тот де одатѣ са іпдѣрѣт Маї. Са ч. р. апѣстѣ. а ордїна, ка сѣпгїпда прѣпѣлїѣѣтѣ дѣ контра мѣшїѣрїлор

дѣрѣанї: I. Бѣнді Барѣа, А. Барѣа, Ст. Барѣа, І. Вѣлсі, Тѣрѣк сѣп. ші іѣп. ші алді 10, каріі лѣарѣ партѣе ла отѣор, дѣпѣрѣѣрїі ші маї-трѣтѣрїі, маі 'пѣло а кѣпѣікѣлѣлѣі опѣрѣрїѣс Алѣѣртѣ Танѣо пѣпѣтрѣ лѣса Маїѣсѣ., алѣі Лѣ-ѣѣѣкѣ Вѣрѣп мѣшїѣрїѣс пѣпѣтрѣ ажѣтѣрїѣлѣ дѣт ла рѣскола іпѣрѣмѣтѣтѣ, се се дѣлѣтѣрѣе, ші іп-чѣлѣѣтѣа прѣчѣдѣѣрѣ сїпплїчїгѣтѣр се сѣ дѣпѣлѣ-пѣе, еар іпѣлїсісісіѣнеа дѣ контра лѣі Сїлї-тїѣпгѣ Чѣлѣк, Карѣл Кѣпд, Алѣѣрт Пѣп, Іѣсіѣ Сѣпѣпалї ші Сїлїсіѣпгѣ Вапш сѣ се дѣлѣтѣрѣе не тіжлѣчїт.

Дѣла ч. р. трїѣѣпѣлѣлѣ вѣлліѣѣ дін Сїлїѣс.

L I T E R A R I U .

Provocare!

Subscrisu'lu á lucratu pentru Onoratu'lu Publicu una Grammatica germano-romana cu littere latine, dupo metoda'lu quella mai nouu. Grammatica'ca consta d'in doua partii, et coprinde in sene urmatore'le Obiecte:

Parte'a I.

1. Ortograf'a limbei romane cu littere latine.
2. Articul.
3. Substantive'le.
4. Adiective'le.
5. Comparation'le.
6. Numerales'le.
7. Pronumini'le.
8. Verbe'le.
9. Conjugare'a Verbe'loru.
10. Preposition'le.
11. Adverbii'le.
12. Conjunction'le.
13. Interiection'le.

Parte'a II. cuprinde:

1. Construcioni aplecate la Regule'le Grammatices'ei, pe una columna romanesce, pe alta columna germanesce.
2. Vorbiri commune que venu' in usu'lu practicu pe una columna romanesce, pre alta germanesce.

таріор виіте продаче не анї ла 110 мїл. кілограме; ин- аш шї пвїкат термінв лічїтїдїеї пентр ґїпографї шїл. сввв Квва ла 5 1/2 мїл., Португїо 2 мїл. кілогр., ш. в. ш. а.; преста тот Амерїка продаче ла 150 мїл. кілограме де тїввїк не анї, дїн каре жвїтїате нїл трїмїте пїл Евро- пенїор шї пентр ел не скїте вїпїшорїї кв карїї нв авем че фаче дн калїчіа нїстрї. Ла а. 1847 не венїсерї нїмаї дїн Квва дн Европа апрїоне ла 245 мїл. цїгаре (свгаре).

Ачества свнт датерї статїстїче мїнїлате пентр а да оменїор аттестатї атеотїкї де певнїа лор.

Венецо-Ломвардіа. Мілаво, 1. Івлїв. Ері дн 29. Івлїв се маї спїлїзарь дн кїпїтала ачества шасе дншї о жадїдї ла мїрте прїо лїцеа марціале пентр лорїї де дрїтїрї. Темпїдеме дїкь тог маї свнт плїне кв оменї де фелїл ачеста. — Чїне нв шїтї, кв дїнї че На- помон Бвнїпарте кїпрїнсесе шї Італїа, лорїї де дрїтїрї се дїшїлїсерї атїт де тїре, дїлїт ел фїсесе констрїас а декрета дн скїрт, ка о зечїалї дїн еї сї фїл спїлї- зарїт сїлї дїшїлїкатї. Дїн ачества сїр дїделїе, кв епоха лїв Наполеон не лїгї а нїстрї а фост варварї. (Дїнї Вандерер.)

Terra românească si Moldavia.

Дела Марціні, 20. Івлїв. Чїгїорїї Дв. чеї маї веки дншї вор фї адвїкнд амїнге дїн анїї 1842—1845 че маї сїгомт фїкссе кїтаре прїофїорї дїн Арад кв едїчінеа Хро- нїчеї марцірїлї Георгїе Шїнкаї, фїрї превн алт ресїлат декїт нїмаї врео патрї сарчіне дїстрекїрїате прїо алте комедїї, каре нїчі декїт нв авсерї локї дн ачешаш вївлїо- текї кв Шїнкаї. Тот не атапї се скїлїсе ла Іашї фостїл пентр геадеторїї Вїда, акїм Архімандрїт Германо, кв зн алт есем- пларїс де манскрїпїтї ал Хронїчеї Шїнкаїне шї кв неште слоие точіте, веї маї декїнд Гїттенберг дїстрепїнсесе тїнїрїреа лїв. Нїчі ачешїт спекїлї нв ешї ла врепї кв пїтїе. Се паре кв вївреле рїносадїлор нв сїфере вїкї- росї ка чїнева сї спекїлїе кв дїрерїселе лор остелеле шї кв прїофїтеле де 20—30 анї але спїрїтїлї лор. Маї дїлї нїзі чїгїрїм сїрїш нв шїтї дн каре корреспондїцї дїн Арадї, кв манскрїпїтїлї де акїо ал лїв Шїнкаї сїр фї датї мїтрополїтїлї сїрївесе сїре ченсїраре, сїр зн прїе- тїнї не сїгне кв ченсїрїлї орїадїтї де Преасо. Са ар фї кїтезат а шї форфека прїа трїасїлї. Се нїте; дїсї Dzeї есте маї таре декїт ченсїрїї форфекїторї, шї сїтї кв ел скїлїлї не Шїнкаї одатї пентрї тогїеана де перїчїне, шї ачешїта о фїкї прїа кїар тїла нїзі Домпїторїї!

М. Са Гїгїорїе Гїка Домнїлї Молдавїеї, а кїрїї цесе- рїсїтате аї ажїсї кв тот дрїпїлї а сї прїоверїалї дїп- трїкїлї канї ал дїрїеї нїрї дн челелалт, а кїмїрїатї дела пїрїпїт. Вїда дїстрек манскрїпїтїлї Хронїчеї лїв Георгїе Шїнкаї кв дїе свтї чїнїзечї галїні дїнперїтїшїтї, ла дї- рїгїлї вївлїогечеї дїн Іашї, а порїнчїтї департаменталї де лїовїдїшїтїлї пвїкїлї ка фїрї нїчі о дїтїрїїере сїлї шї тїнїрїеаскї, дн кїт нїлї ла Іансарїс 1852 сї шї сїсї гата де свнт тїпарїс. Еар сїре о маї кїрїндї дїнїндїаре а ачешї- сїеї вїнефачерї де фїрте маре їтересї исторїкї націонале М. Са вїневої а дїеамї о комїссїане дїсїрїчатї кв пїне- реа дн лїкїраре а тїсїрелор тїрївїнчїбе дн прївїнда ачешї- ста. Комїссїане есте комїсїлї де DDнї Когїлїчешїлї, їсто- рїкїлї, А. Панї шї А. Донїчі, фавїлїстїлї Ромїнїлор, карїї

шї пвїкат термінв лічїтїдїеї пентр ґїпографї шїл. Кїнд зн Домпїторїї вїлї шї дїделїент есте тот одатї шї меченате апїрїторїї шї свїтїторїї ал шїтїнїделор шї преста тот ал прїофїтелор мїндеї сїпїтїсе, атапї дїсїра гїбер- патї де ел есте дїдоїтї ферїчїтї. Молдавїа нїте фї асїтїлї нїсїтїтї де мїлїте алте дїрї, пентрїкї Домнїлї еї нв маї кїпїшїте алтї пїлїчере не пїшїат, декїт нїмаї ферїчїрїеа патрїеї шї а подорїлїї конкїреїтї де прїоверїандї дїделїе- теї сїле домпїрї. —

Cronică straină.

Франца. Парїс. Корпїлї дїїслїатїв фїні дїсїватереа вїжїтїлї. Шї адїстанїе ал прїнцїлї анїї дїшїтїлї лїв Бїлїо, прїесїдїнтїлї, месїцїлї де дїкїдере, каре сїлї кїм вїрїеазї: „Домпїлор, дїшїмоменталї кїнд аресе сїсе дїкїлї сї- сїлїеа анїлї 1852 дїшї заче ла їнїмї сї вї тїлїдїшїескї пентрї конлїкїрареа шї лїоїалїтатеа кв каре Двоїсїрї аїдї сїрїжїнїг їнїтїтїдїїнїле нїстрї челе нїше. Перїчїнїлї, кв гїтїлїлї ворїрїеї чеї дїпїтїмїте шї перодїїоре а трекїт, шї кв ачела ал акївїтїдїїї а сїсїтї, вїдїї оїкїпат кв їнїтї- реселе челе марїале Дїрїеї. Алїкїдїїнеа нїзі нїше сїсїтїе дї тогїеана песте гїрїтїдїї, шї Дв. аїдї шїтїтї а апрїедїї асїтї дїшїрїдїраре. Дакї дїоїамдїатї сї пїреа а вї лїнїсї пентрї прїемеле сїанде лїкїрїлї, Дв. аїдї дїделїесї кв ачешїта венї нїмаї дела дорїнда че ам авїтї ел кв сї прїекїрїтї дї- тїтїрїа тїеа шї дела зелїлї тїеї ка сї вї кїемїлї не лїгїлї мїне, чеаа че нї лїсатї тїмїлї гїбернїлїлї тїеї дїеїнїсї сїре а кончїне прїоїентїеле де лїдї че ерав а нї се ашїтерне. Консеквїнда патїрале а ачешїеї сїрїї есїепїонїале а лї- кїрїлїор фї, ка тїрїеїе сї се гїрїтїдїеаскї не сїанделе вїтїе. Кв тїте асїе прїма прїовї а конїтїтїдїїнеї, каре песте тог е де орїїне францїзїеаскї, а тїрїеїтї сї вї конїїогї, кїм кв маї авем конїдїїїнїле нїзі гїбернїлї тїеї шї лїберї. Потестатеа акїм нв маї е ачешїїнїтїлї пекїлїнїтїлї, асїора кїрїеїа нїтеаї вїрїїле оїтїсїдїїнїї ашїї арїока пепе- дїсїїте сїнїїїеїе сїле; еа е дн сїаре а се дїшїогїрїї ла ат- такїрїле лор, шї а се дїне не фїїторїї де о сїсїтїлї, фїрї а алїрга ла дїсїпїїсїтїлї сїлї ла вїкїлїшїтїлї. Де алтї парте сїоравегїїлї, че есїрїдїї кїмереле, есте серїосї, кїчї дїсїва- терїеїе сїлїтї лїберї, шї вїотареа конїтївїдїїнеї дїеїїїлї. Дїкїт прївешїте ла дїефекїтеле, че ле а дїоверїїтї есїрїїнда, амїореа нїстрї а тїлїлор кїтїре вїнїеле конїлїлї нв ва дї- чета дела сїїїнда де а ле дїнрїента. Дн тїмїлїлї кїтї ва тїрече дїнїре о сїандї шї алта дїшїї вїїтї пїне тогїтї оїсїр- дїїа а черїа тїрївїнїдїеле дїрїеї шї а прїгїтїї прїоїенте де- лїдїї, каре сїлї шїрїеїе сїрїчїнїеле че ле пїне сїатїлї фїрї а перїкїлїта де врео парте сїрївїдїїлї лїв.

Ла редїпїтїрїчереа дн Дїпїрїтаментїеле Дв. фїдїї еко кїредїнїїосї ал сїїдїїмїлїгїлїї че прї-домнїшїте аїчі, адеїкї а кїредїнїїеї дїнїрїї дїшїїкїраре шї паче! Сївоїдїї Мандатарїлор Дв.: кв ачі дн Парїс, дн асїтїї їнїмїї а Францїеї, дн нїсїї ченїрїї ал револїдїїїнеї, каре нїа дїлїї алта вїрїсїї лїмїїлї шї апрїндере песте лїме, Дв. аїдї вїзїтї о понорїдїїне пїтїерїсї, че се оїїнїтїшїте а сїерїеїе вїрїтеле револїдїїїне- лор, шї каре сїа нїсїї не лїкїрїї кв свїкїрїсї шї кв сїсїтїранїдїї дн фїїторїї. Кв не понорїлї, каре нв де тїлїтї дн фїнїтїасїа сїа вїреа сїлї лїпедїе ор че фїрїїлї, а аїдїї вїзїтїї а сїлїтїа кв пїлї- чере рїсїаврїареа вїлїтїрїлор нїстрї, а нїсторїїї сїївоїле а

3. Vorbiri militare pe uná columna roma- nesce, pre alta germanesce.
4. Uná Carte de Iesu, pe uná facia roma- nesce pre alta facia germanesce.
5. Unu vocabulariu bene marisoru in trei limbi: germanesce, romanescce et latinesce in módulu urmatoriu:

Deutsch.	Romanisch.	Latéinisçh.
Abend, der	séra	vesper. St. sera.
Abendmahl, das	céna	coena.
Abend,	de séra	vespere St. di sera.
Abgeben,	dare	dare.
Abmarsch, der	purcessu	profectio.
Alarm,	alarma, la arme,	ad arma.
etc.	ette.	etc.

Subscrisulú asecurá pe onoratu-lu Publicu, qua va fire deplinu indestulatu cu Grammati- cá está.
Preiu-lu eї este 1 florenu m. c.
Doritorii de a avere Grammaticá está se aiba bonitate a tramite numeru-lu Essemplare- lorú quate postescu d'in preuna cu pretiu-lu lorú, franco, de a dreptu-lu la onoratá Adju- tantura a Regimentu-lui Barone Jelacic Nr. 46 in Teschen in Silesia, et auctoru-lu numai de

quatu vá espeduire Essemplare-le Domuiloru abonati.
In Transilvaniá se potu prenumera, et a deponere pretiu-lu Grammatici la urmatori Domni:
In Brassovu. La Onorata Redactura a Gazetei romanesci.
In Sabiu. La multu Onoratu-lu Domnu Consiliariu de Iustitia Basiliu Papp.
In Blasiu. La onoratu-lu Domnu-lu Pro- fesoru Gregoriu Elekes.
In Szilagy Samleu. La M. On. Domnu Vicariu.
In Neseudu. La M. O. Domnu Vicariu Macedonu Papp.
In Muresu-Orosheiu. La M. O. DD. Pro- topopi romanesci; adequo la D. Farago, et D. Trombitás.
In Clusiu. La M. O. D. Protopopu Joanne Fekete.
In Alba-Julia. La M. O. D. Prot. Augu- stinu Poppu.
In Haczeg. La M. O. D. Vicariu nou de- numit Stefanu Moldovanu.

Grammatica e finita, et quine voesce a o avere, aiba bonitate a deponere pretiu-lu la susu numiti Onorati Domni, et multu Onoratii Domni voru scrie auctoru-lu numerulu Essem- plareloru, et numai dequatu se vor esse- duire pe posta.
Andreiu Liviu de Papp,
Capellanu de Castre in Regimentu-lu Baronelui Jellacic Nr. 46.

АЛТЕ ДІШТІНЦІРІ.
Дела Кїлїїї авем алтї прїоїкїраре пентрї о граматїкї ромїнїї че ва зїрна де алтї дїтї.
Акїм маї адїцїет шї дїшїкїрїтїореа нїтїре дела Блажїї: кїмїкї Домнїлї Канонїк шї лїтерат ал націїнеї нїстрї, Тїмотеї Цї- парїї, прїелїкїрїї о граматїкї ромїнїї кв лї- терїеї стрїшїоїенїгїї. Дїла вїстїеле кїпїнїнїнде фїлологїїеї шїїїїїїсїїїеї, че ле нїссїде D. Цїварїїї сїерїїтї нв оїїї прїе нїшїїтї. —

